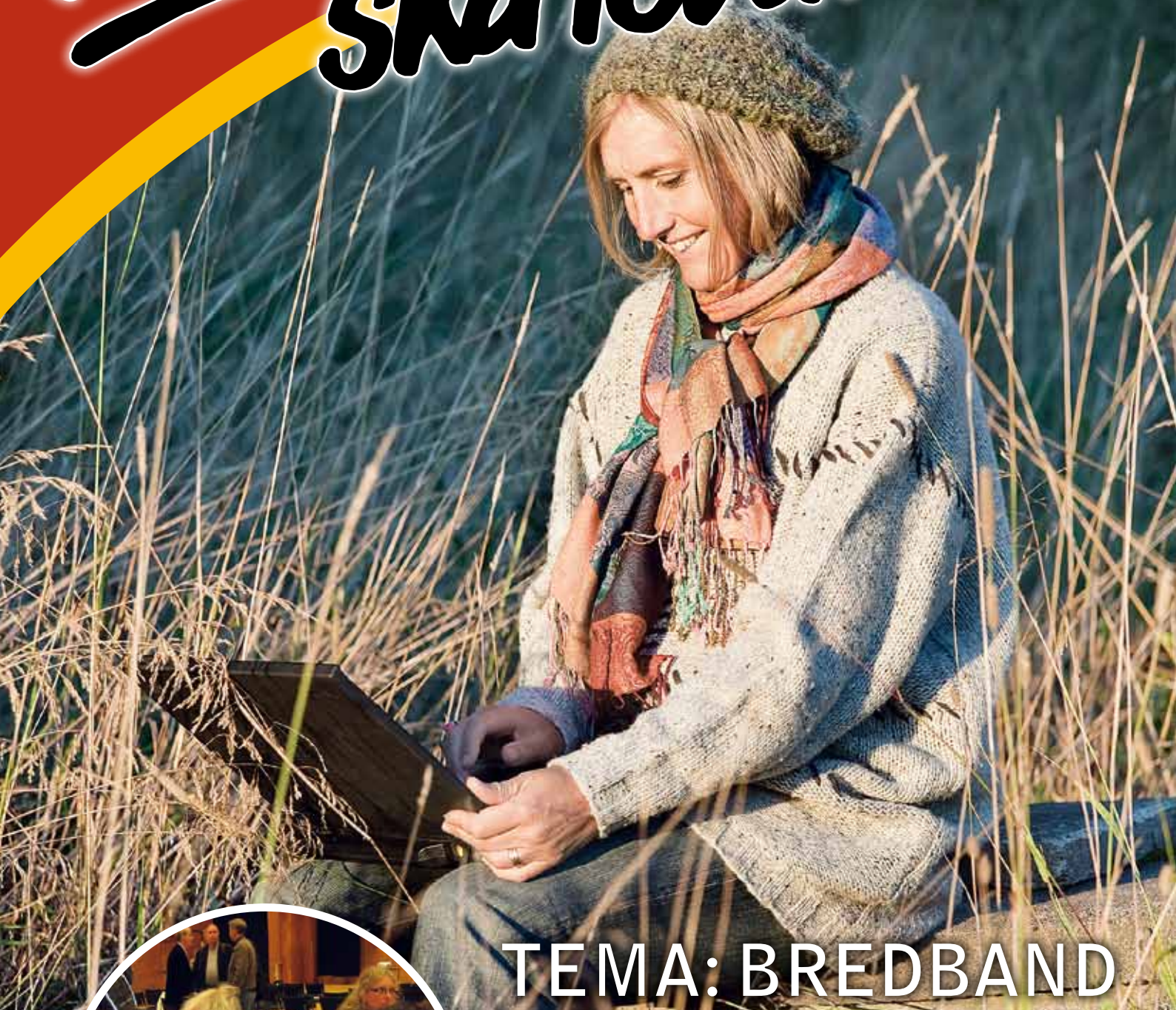


3/2011

Hela Sverige ska leva!



TEMA: BREDBAND



- ▶ Vi söker skolor som vill utvecklas
- ▶ Stockholms första bygdekontor
- ▶ Transition-pionjär till Sverige

2. LEDARE

Ordföranden har ordet

3. TEMA: BREDBAND

6. NOTERAT

Efterlysning: Skolor! • Byt spår för livet
• Stockholms första bygdekontor
• Kalendarium

7. FRÅN HELA SVERIGE

Sök utmärkelsen Årets grupp och Årets kommun!

8. FRÅN NORRTILL SÖDER

Vänga hembygdsförening blir elproducent

Hela Sverige ska leva!

Hela Sverige ska leva stöttar lokal utveckling i hela landet.

Hela Sverige ska leva
Stortorget 7, 1 tr
111 29 Stockholm
www.helasverige.se
Vi finns på Facebook

Ansvarig utgivare: Staffan Bond

Redaktör: Karin Wenström
Telefon: 08-24 13 50
karin.wenstrom@helasverige.se

Layout: Linjalen Tre.Noll
info@linjalen.com

Omslagsfoto: Jörgen Wiklund & Co

Tryckeri: AlltryckPlus, Lysekil
Vårt papper, Galeri Art Silk, är PEFC-märkt och klimatkompenserat.

KLIMATKOMPENSERAT PAPPER
www.mapsverige.se



Vi greppar gärna spadarna!

Unga kvinnor vill flytta ut på landsbygden. Det visar Sifos nya attitydundersökning där 70 procent mellan 15–29 år svarar att de gärna vill bo på landet. I en intervju i SVT förklarar en av dem; ”Det finns många anledningar. Jag tänker på självförsörjning och vill ha en relation till det som jag stoppar i mig...”

Det känns gott, men precis som vår landsbygdsminister konstaterar, behövs kommunikationer och service för ett bra liv på landsbygden. Bredband är idag en förutsättning och utbyggnaden är mest akut på landsbygden. För det är här som kopparledningarna tas bort, bankkontoren stängs och företagen behöver uppkopplingar för att driva verksamhet och göra sina bokningar. Det handlar om allt från travhästar till flygbiljetter. Numera är bredbandet ett fönster där vi både blickar ut i världen och där yttervärlden når oss. Ett verktyg för byskolan likväl som lanthandeln och kommunpolitiken. Ja, listan kan göras hur lång som helst.

Men marknaden kommer inte att fixa några bredbandskablar i glesbygder som Risträsk eller Rentjärn. Här behövs politiska direktiv, enkla projektpengar och bra lösningar för ägarskap och förvaltning som fungerar långsiktigt. Att gräva ner kablarna är inget problem. Sånt är vi i byarörelsen bra på. Vi greppar gärna spadarna och organiserar arbetslagen lokalt, men behöver politiska beslut för att kunna göra smarta uppkopplingar, bland annat till de ”fiber-motorvägar” som redan ligger i marken. Låt våra byarna koppla in sig där det är möjligt.

Låt oss dessutom dra ner tänkarmössan rejält för att gemensamt hitta bra lösningar så att varje hus på landsbygden får bra bredband. Snabbt! Det ger tjejerna som vill flytta hit chans till bra jobb och fina skolor för barnen. *


Inez Abrahamzon


Karl-Erik Nilsson

Hela Sverige ska levas ställningstagande

Hela Sverige ska levas anser att varenda by ska ha tillgång till 100 Mb/s senast år 2015 och samtliga hushåll år 2020. Staten har ett ansvar för att alla ska få tillgång till bredband av denna kvalitet.

De 615 miljoner extra till bredbandsutbyggnaden som regeringen meddelade i början av september, är en bra start anser vi, men det krävs ytterligare cirka 3 miljarder för att Sveriges byar ska få fullgott bredband.

Att ge hela Sverige bredband, med de ”digitala motorvägar” som det innebär, skulle kosta i storleksordningen 20 miljarder. Det kan jämföras med Förbifart Stockholm som enligt budget kommer att kosta 28 miljarder.

Bredbandsforum söker lösningar



– I framtiden kommer tv, radio, telefon och alla upptäckliga internetjänster ske via datorn. Det säger Mats Erixon, mediasystemspecialist på KTH, och drivande bakom stiftelsen Folkets hubb.

– Vissa av tjänsterna får du direkt in i hemmet, andra har ni gemensamt i byn. Det gäller exempelvis bio, vårdcentral, apotek och arbetsförmedling. All kommunikation kommer att ske via fibern och har du fiber ända fram till husknuten, så är det bäst. Allt annat är en begränsning. Några av de här tjänsterna är redan etablerade. Andra är på gång, och om sådana berättar vi mer på annat ställe i tidningen. Gemensamt för dem alla är att de kräver ett kraftfullt bredband.

För att möta den här framtiden har regeringen tagit fram en bredbandsstrategi. Målet för den är att 90 procent av de svenska hushållen och företagen ska ha 100 Mb/s i uppkoppling senast 2020. Strategin går i korthet ut på att marknaden ska leverera bredband till de som bor i tätorter och små samhällen, vilket ungefär motsvarar 90 procent av hushållen och företagen.

Strategin för de andra tio procenten ser lite annorlunda ut.

– Här räcker inte en enda lösning, utan det måste till en palett av lösningar, säger Patrik Sandgren, Bredbandsforum och PTS, och fortsätter:

– Centralt är att det finns ett engagemang från kommunen. De måste sätta upp mål för utbyggnaden och arbeta fram en strategi för hur hela kommunen ska få ett kraftfullt bredband – även de delar som ligger utanför tätorterna och stadskärnorna.

Här kan engagerade kommuninvånare göra mycket för att påverka, anser Patrik.

– Det är viktigt att skapa ett tryck underifrån, och kräva att kommunen tar fram en plan för hur hela kommunen ska få bredband. Särskilt för landsbygden som ofta tenderar att glömmas bort. Mål för tillgänglighet och användning av bredband med hög hastighet borde finnas i varje kommun.

Det ideala förhållandet, enligt Patrik, är när kommunen arbetar långsiktigt med en bredbandsstrategi. En sådan ska exempelvis tala om var det finns bredband, var byggnation planeras och vilken kvalitet näten har. Med den kunskapen blir kommunen ett stöd till det byalag som vill bygga bredband.

– Det måste finnas professionell hjälp på kommunnivå, så inte byalaget fastnar i byråkratiskt krångel.

Än så länge har ett fåtal svenska kommuner en utvecklad bredbandsstrategi. PTS frågade förra året de svenska kommunerna om de har ett IT-infrastruktursprogram som upprättats eller uppdaterats senare än 2007. Svaren förskräcker. Av de kommuner som tog sig tid att svara angav bara 25 procent att de hade en uppdaterad strategi.

Som kanske redan framgått, är en viktig del av bredbandsstrategin för de tio procent som bor i områden där marknaden inte bygger ut, att byalag eller motsvarande tar egna initiativ och, där det går, gräver själva. Där fibrer inte når ut, tar mobilt bredband vid. För riktigt glesa områden kan det gamla 450 Mhz-frekvensbandet förslås.

– Fördelen med det frekvensbandet är att det når långt och även kan ge möjlighet för byar i täta skogar eller djupa dalar. Nackdelen är att det inte är lika snabbt som fiber, säger Patrik.

Fortfarande är bredbandsmarknaden ganska vildvuxen och det finns en hel del hinder som försvårar utbyggnaden. Vissa har vi redan nämnt – som bristen på kommunala strategier. Men det finns fler hinder, som standardiseringar och regelverk. – Nu bygger aktörer på olika sätt vilket gör att det ibland är svårt att koppla samman mellan olika operatörer och nät, säger Patrik.

Bredbandsforum arbetar med hindren i olika arbetsgrupper. Den som är intresserad kan följa arbetet på Bredbandsforums hemsida, www.bredbandivarldsklass.se

Har ni frågor? Kontakta Patrik eller hans arbetskamrater på Bredbandsforum via telefon 08-678 55 00.

Bredbandsforum

Bredbandsforum har bildats av regeringen för att främja bredbandsutbyggnaden i Sverige och är en del i arbetet för att genomföra regeringens bredbandsstrategi. Det ska vara ett forum för dialog och samverkan mellan aktörer som verkar på den svenska bredbandsmarknaden.

Äga nätet eller inte, det är frågan

Vi har samlat några röster kring frågan om att äga nätet eller inte. Först ut är Mats Erixon, KTH och stiftelsen Folkets hubb, som ser stora fördelar med att själv äga sitt nät.

- Då bestämmer man själv över hur nätet ska användas och vem som ska ha tillgång till det. Man kan välja operatör och vilka gemensamma saker nätet ska använda till; exempelvis kultur, samhällsnytta, skola eller turism, säger Mats.
- Om någon annan äger nätet så beslutar de om tjänsten och vad den ska kosta.

Mats berättar att det finns oanvänd fiber i stora delar av Sverige som ägs av staten, regioner, kommuner och företag. Och han tycker att vi alla ska kräva att få använda den.

- Problemet är att veta var den finns. Det gör det svårt att veta vem man ska kontakta för att använda den. Nätkollen är långt ifrån komplett. På statlig nivå föreslår jag att man kontaktar näringsdepartementet.

Staten bör ta hela ansvaret

Sverker Sjöqvist i Årböle anser att staten bör ta hela ansvaret för utbyggnaden av bredband och kostnaden som det medför. Han bor i en by med cirka 25 hushåll, utspridda på en radie av två mil.

- Vi såg ju hur det gick när byalagen byggde sina elnät, på 40-talet. Då fanns många små distributionsföreningar runt om i Sverige. Det fungerade i 15 år, men sedan krävdes underhåll och då fanns varken pengar eller kompetens i de här små föreningarna, säger han och fortsätter:

- Då bildades Vattenfall som gick in och tog över. På så sätt räddades elnätet på den svenska landsbygden.

Sverker tror inte på någon ny motsvarighet till Vattenfall och anser att staten ska ta hela ansvaret för utbyggnaden.

- Om staten står för hela kostnaden och driften – då kan vi vara beredda att gräva själva.

I Tavelnsjö äger medlemmarna nätet själva

I Västerbottensiska Tavelnsjöbygden bildades en ekonomisk förening år 2002 för att gräva bredband. I dag är 641 fastigheter i åttiotalet byar anslutna till nätet.

Håll koll på näten

Koll upp nätet i Nätkollen

Om du skriver in din adress i Nätkollen, så får du fram information om det finns fibernät i området och i så fall vilka anslutningspunkter som finns. Du får även uppgifter om vilka operatörer som har sändare för mobiltelefoni och mobilt bredband i området. Ibland kan det gå att få en påtagligt högre fart på bredbandet genom att sätta upp en riktantenn som förstärker signalen.

Nätkollen finns på www.natkollen.pts.se

OBS! Nätkollen är inte hundra procentig säker. Visar den att det inte finns några anslutningar så kan det löna sig att ringa kommunen. PTS vill gärna veta ifall det är felaktigheter i Nätkollen.



- Det var en strategi från vår sida att komma upp i en storlek där vi kan sköta verksamheten så att vi upplevs som professionella av medlemmarna och kan ge ersättning till de som gör arbetsinsatser, exempelvis i medlemssupporten, säger Märten Edberg, en av de drivande i föreningen, och fortsätter:

- Fördelen med att gräva själva, är att vi har ett bra fiberbredband. Vi bor så pass mycket i periferin att vi aldrig hade haft ett bredband annars.

Att lägga ut driften och underhållet av bredbandet är inget alternativ, tycker Märten.

- Det hade blivit mycket dyrare, avslutar Märten.

Marknadsanalys – en bra början

En marknadsanalys är grundläggande för den förening som funderar på bredband. Då tar man reda på vilka nätägare som finns i området, och om de är intresserade av att leverera bredband. Visar marknadsanalysen att det inte finns några nätägare som är intresserade av att leverera bredband "till dörren", så kan man söka offentligt stöd. Hur analysen går till kan man läsa på Jordbruksverkets hemsida.

- Nästa steg i så fall är att förhandla med en intresserad leverantör om hur långt byborna måste gräva för att kunna koppla in sig på en anslutningspunkt, säger Lars Hedberg, en av projektledarna för Fiber till byn som håller seminarier om att gräva själv. Han fortsätter:

- För att nå närmaste anslutningspunkt kan man bli tvungen att bilda en grävkedja av flera byar.

En förening som får offentligt stöd, måste äga sitt nät i fem år. Men självklart kan man lägga ut drift och underhåll på en entreprenör från början, under förutsättning att det finns en operatör som är intresserad.

Mer kunskap på vår hemsida

På vår hemsida har vi samlat ett stort antal färska länkar, skrifter och tips som kan vara till glädje. Du hittar det på www.helasverige.se under rubriken "För dig som vill..." Där finns även vår skrift "Vi bygger bredband" där Tavelnsjö Byanät berättar hur de grävde för bredband.

Det händer på webben

Det sjuder av nya spännande digitala lösningar i Sverige. Här är några exempel på vad som pågår.

Läkarvård på webben

Den webbaserade vårdcentralen är inte långt borta. Du kan få hjälp med att sluta röka genom sajten www.rokfri.com. Där kan du samtala med hälso-coacher samt diskutera med andra medlemmar och få information. UMO, ungdomsmottagningen på nätet, (www.umo.se) kan du även ladda ner i en mobilversion. Du kan också klamydiatesta dig via webben på www.vardguiden.se



Digital teater



På en workshop i början av september provade Riksteatern något nytt och spännande. De satte upp en pjäs där två av skådespelarna stod på en scen i Hallunda, medan regissören och en tredje skådespelare befann sig i Härnösand. Tidningen Skärgården skrev om saken och artikeln kan du läsa på vår hemsida.

Expedit på nätet

Handlar du på mobiloperatören 3:s hemsida och vill rådgöra med en säljare, kan du ta en kölapp precis som om du var i affären. Du får då personlig service av en expedit genom chatt (text), röst (mikrofon och hörlurar/högtalare) och rörlig bild via videokommunikation eller webbkamera. Säljaren kan även flytta runt bilder och uppgifter på skärmen, medan ni pratar.

Fler digitala lösningar

På Bredbandsforums hemsida, www.bredbandivarldsklass.se finns rapporten "Nyttan med bredband – Sammanställning av goda exempel". Där har vi hittat ett av exemplen ovan, och där finns många fler.

Bra att ha! Dataordlista



Backupp	Ligga på mage
Bluetooth	Hos dem som plockat blåbär
Casheminne	Håller reda på pengarna
Databas	Digitalt baskomp
DVD	Det var det...
E-post	Längsammare än både A-post och B-post
Fildelning	En halv liter var
Gränssnitt	Knivslagsmål i Svinesund
Gästbok	Bok om bakning av bröd
Hemsida	Gaveln på huset
Hårddisk	Disk som stått över natten ...
Hårddiskkrasch	... som man tappar i golvet
Internminne	Anekdot från Kumla
Joystick	Avlång grunka, förvaras ej i närheten av musen
JPEG	Litet golf tillbehör
Laptop	Mössa på same
Läsplatta	Skrivbord
Megahertz	En stor biluthyrningsfirma
Metataggar	Fiskekrokar
Microsoft	Stoppning till kuddar och täcken
Modem	Motsatsen till ödem
Moderkort	Bild på mamma
Musmatta	Libresse Ultra
Plattskärm	När man suttit på kepsen
Programvara	Säljs på TV-shop
Radiolänk	Läs som gör att du får ha radion i fred
SD-kort	Idolbild på Jimmy Åkesson
Scroll-mus	Här ingrep censuren
SMS	Som PMS fast efteråt
Surfa	Hälla i tvättmedel i tvättmaskinen
Uppgradering	Värma termometern
USB	Landet som kommer efter USA
Virusskydd	Avhållsamhet är bäst

källa » Linjalen Tre.Noll

Snabbkollen!

MB eller Mb?

Megabite, förkortas MB, är enheter för informationsmängd som är ledigt, eller lagrat, på hårddisken, USB-minnet eller liknande.

Megabit, förkortat Mb, är enheter för informationsmängd som överförs från en plats till en annan.

Alla ska ha en Mb

Samhället har ett ansvar för att alla har tillgång till grundläggande internetuppkoppling. För närvarande ligger miniminivån på 1 Mb. Detta är den lägsta rekommenderade nivån för att kunna använda elektroniska tjänster som Internetbank, webbsurf och mejl. Har ni lägre hastighet eller ingen uppkoppling alls, så vill PTS gärna veta det. Enklast talar ni om det genom att gå in på www.pts.se

Bredbandet ger framtidstro

Lindefallets nya bredband har gjort orten lockande för inflyttare och lett till hela 54 nya invånare. Det betyder att de kunnat hålla invånarantalet på cirka 220 personer intakt, berättar Olle Persson, ordförande i byalaget.

De nya invånarna har påverkat åldersstrukturen. År 2004 när bredbandet var nytt, var 19 procent av invånarna 18 år eller yngre. Numera är andelen 23 procent. Andelen ålderspensionärer har sjunkit från 29 procent år 2004 till 27 procent per december 2010.

– Det intressanta är att de som flyttat in inte anger bredbandet som anledning till flytten. Däremot säger de att den här byn satsar på framtiden och det är det som lockar, säger Olle. Framtidstron visar sig tydligt i husbyggandet. Sedan januari 2005 har två nya hus byggts, ett tredje husbygge startar i höst och fem genomgripande husrenoveringar har genomförts.

Wanted Good & Alive

Vi söker skolor med spetskunskap som vågar tänka nytt och bryta strukturer för att utveckla och nyttja skolan som hävstång för elever, lärare och inte minst för bygden. Vi vill bilda ett utvecklingsnav med några pilotskolor i lands- och glesbygden som ligger i framkant när det gäller pedagogik och metodik.

Vill ni vara med?

Läs mer om projektet Små skolor i utveckling på hemsidan www.helasverige.se eller kontakta Lotta Gröning, tfn 070-513 61 55 eller Cicci Andersson, tfn 070-510 10 36.



Stockholms första bygdekontor

Den 9 september invigdes Stockholms första bygdekontor, i Kulturhuset Tensta Träff. Ett fyrtiotal personer deltog i invigningen, diskuterade verksamhetsinriktning och lät sig smaka av den libanesiska buffén.



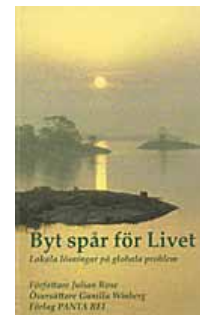
Under kvällen bildades en arbetsgrupp som ska utforma ett förslag till verksamhetsplan. En aktivitet är dock redan spikad. Det är Stockholms länsbygderåd som planerar att vara en brygga mellan stad och landsbygd. – Vi ska skaffa rätt kontakter på landsbygden och hitta personer och företagare som vi kan samarbeta med.

Vi i länsbygderådet har medlemsorganisationer som blir goda resurser i det här arbetet, med allt från studier till rådgivning om man vill starta ett kooperativ eller ekonomisk förening, säger Jan Runfors, ordförande i Stockholms länsbygderåd.

Initiativtagare till bygdekontoret är Kulturhuset Tensta Träff, Spånga Blå Band och Stockholms länsbygderåd.

Byt spår för livet

Boken "Byt spår för livet – lokala lösningar på globala problem" är en debattbok där författaren Julian Rose föreslår lokala, hållbara lösningar på de problem han ser inom områden som jordbruk, ekonomi, teknik med mera. Du kan beställa boken från oss för 200 kronor inklusive frakt. Mejla till info@helasverige.se eller ring 08-24 13 50.



Transitionpionjär till Sverige

Naresh Giangrande är en av grundarna till den engelska omställningsrörelsen. Den 14–18 oktober besöker han Malmö, Göteborg och Stockholm för att samtala kring aktuella omställningsfrågor.

Naresh var här i samband med vår start av Omställning Sverige för exakt 2 år sedan. Därför är det extra trevligt att han kommer tillbaka för att se hur långt vi har kommit samt för att delge sina erfarenheter från Transition Towns arbete på andra håll i världen. Passa på att träffa en inspirerande och erfaren omställare!

Läs mer på www.transitionsweden.se

På gång

Landsbygdskonferens i Emmaboda

Årets landsbygdskonferens i Emmaboda kommer att handla om landsbygdsutveckling med tyngdpunkt på service och näringslivsutveckling på landsbygden.

Konferensen äger rum 19–20 oktober.

Kursen för unga, coola lantisar

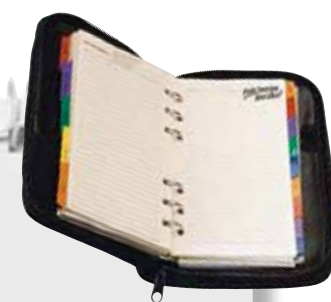
En helg där du som är ung på landsbygden inspireras, deltar i spännande workshops, lär dig nytt och träffar nya människor. När du kommer hem igen är du den med alla idéer och verktyg för att göra drömmar verkliga!

Kursen äger rum i Fagersta den 11–13 november.

Kurs i lokal utveckling

Hur sker effektiv lokal organisering? Hur samverkar man lokalt kring service och ekonomi? Ja det är några av de frågor som får svar på kursen *Lokal utveckling* i Skattungbyn. Kursen ges vid fyra tillfällen och första tillfället är 11–13 november.

På vår hemsida hittar du fler aktiviteter och mer information. www.helasverige.se/kansli/kalender





Är ni Årets lokala grupp eller Årets kommun?

Nu är det dags att söka vår två utmärkelser, Årets lokala utvecklingsgrupp och Årets kommun. Den första utmärkelsen går till en utvecklingsgrupp som på ett bra sätt arbetar för sin bygds utveckling, som skapat intressanta lösningar för att utveckla bygden för bättre levnadsvillkor och försörjningsmöjligheter. Priset som Årets kommun kan den kommun få som har en bra politik för landsbygden, glesbygden eller skärgården, som genomfört intressanta projekt för att utveckla områdena utanför kommuncentrat.

Läs mer och hämta ansökningsformulär på vår hemsida eller ring kansliet på telefon 08-24 13 50.

SISTA ANSÖKNINGSDAG ÄR DEN 18 NOVEMBER och priset delas ut på vårt förenings- och höstmöte den 6 december.

Förra årets kommun bjöd på fest

Förra året fick Växjö utmärkelsen Årets kommun. Priset har betytt mycket, berättar landsbygdsutvecklaren Hans Olsson.

– Vid vartenda möte får jag höra "Ni har ju fått pris som årets landsbygdskommun, och nu måste ni leva upp till det", säger Hans. Prispengarna har omsatts i en fest som nyligen ägde rum. Två representanter från varje sockenråd bjöds på mat och dryck i vacker miljö, liksom kommunalrådet, representanter från Leader Linné och kommunens landsbygdspolitiker.

– Ett jättebra initiativ av kommunen att pengarna går tillbaka till våra medlemsföreningar, tycker Emma Hagel, styrelseledamot i Hela Sverige ska leva och aktiv i Hela Sverige ska leva Kronoberg. Hon deltog i festen tillsammans med länsbyggerådets kassör, Åke Svensson.

– Vi i länsbyggerådet fick presentera oss och tala om att vi gärna hjälper föreningarna. Vi slog ett slag för Bygdebanken också, att det är en bra möjlighet att marknadsföra sin förening och visa upp sin verksamhet.

Festen var mycket uppskattad som en möjlighet att träffas och samtala och kommunen har bestämt att upprepa den nästa år.

Aktuellt från EU

EU-kommissionen presenterar nu förslagen till förordningar för sammanhållningspolitiken och Jordbruks-/landsbygdspolitiken för nästa programperiod. Nu är det framför allt på hemmaplan som det gäller att föra fram synpunkter. Inom landsbygdspolitiken har redan den processen startat med möten, tankesmedjor med mera, arrangerade av Jordbruksverket och Skogsstyrelsen. Det är mycket viktigt att vi nu lyfter fram byarörelsens behov och åtgärder som stimulerar lokal utveckling över hela landet. För mer information se www.jordbruksverket.se

Nyheter i korthet...

Vindkraft på landsbygden

Vindkraftens lokala nytta är en fortsättning på våra tidigare vindbruksprojekt. Nu är syftet att skapa ett forum för fortsatt erfarenhetsutbyte, där det finns möjligheter till diskussioner och nätverksbyggande mellan olika aktörer. Projektledare är Cecilia Andersson. Jordbruksverket och Tillväxtverket finansierar.

Resurscentrum Norrbotten

Resurscentrum Norrbotten ska verka för ökat kvinnligt företagande, och påverka de strukturer som hindrar kvinnor från att starta eget. Projektet ska också lyfta fram positiva exempel på kvinnors entreprenörskap. Tillväxtverket finansierar och Åse Blombäck, ordförande i Hela Sverige ska leva Norrbotten, är projektledare.

Landsbygd 2.1- skarpt läge

Allmänna arvsfonden finansierar projektet Landsbygd 2.1. Syftet är att ge ungdommar möjlighet och uppmuntran att delta i landsbygdutvecklingen. Målet är att utbilda 150 ungdommar i demokratiarbete, ungdomarna ska ges möjlighet att diskutera hur framtiden kan se ut i deras bygd och senare ska de ges vertyg att förverkliga sina visioner.

Ny på kansliet

Jytte Rüdiger har anställts om projektledare för Landsbygdsriksdagen 2012. Hon ansvarar även för vår ungdomsatsning Landsbygd 2.1 och är ordförande för Landsbygdsnätverkets tematiska arbetsgrupp med syfte att stärka ungas inflytande inom landsbygdsprogrammet.

Jytte har arbetat i åtta år som projektrådgivare inom Leader i föreningen Astrid Lindgrens hembygd.

Nya medlemsorganisationer

Hela Sverige ska leva hälsar två nya medlemsorganisationer välkomna. De två är Studieförbundet och Förbundet Sveriges småbrukare.

Nytt nätverk främjar lokalt kapital

Många lokala grupper och föreningar brottas med uppgiften att hitta finansiering för bygdens goda idéer. Genom projektet "Praktikernätverket" som finansieras av Landsbygdsnätverket vill vi stödja lokala kapitalförsörjningsorganisationer på landsbygden.

Ett antal erfarna personer, praktiker, har bjudits in till nätverket och intresset för att delta visade sig vara stort. Alla tretio som bjöds in tackade ja, säger projektledaren Ulla Herlitz. En första träff ägde rum i juni och då diskuterades nätverkets roll, uppgift och organisation.

Bakom initiativet står Hela Sverige ska leva, Coompanion och Ekobanken.

Politikerträffar

Vi träffar vårt nätverk av landsbygdsintresserade riksdagspolitiker vid två tillfällen i höst. Det första mötet genomfördes den 11 oktober med bredband som tema. Höstens andra möte äger rum den 9 november.

Vänga hembygdsförening blir elproducenter

Snart ska de antika vattenturbinerna i Vänga kvarn arbeta igen och producera el åt sin ägare, Vänga hembygdsförening som räknar med ett elöverskott istället för den årliga elräkningen på 80 000 kronor.

Sedan 2009 äger Vänga hembygdsförening den gamla 1800-talskvarnen med tillhörande kafé i Vänga, två mil norr om Borås. Där har de bland annat musikaftnar, konstutställningar och en gång per år producerar de potatismjöl i stärkelsefabriken, som de sedan säljer i kaféet.

Periodvis har kvarnen haft viss egen elproduktion i den ena av kvarnens vattenturbiner. Men eftersom turbinen inte varit kopplad till elnätet så gick överskottsproduktionen till spillo. Eftersom verksamheten länge drivits på ofri grund gjordes inga investeringar i vattenturbinerna.

– De gamla ägarna av Vänga kvarn lät hembygdsföreningen köpa fastigheten billigt, berättar Ola Johansson från Vänga hembygdsförening.

Vi arrenderar nu ut kaféet och arbetslivsmuseet. Men förra året hamnade elräkningen på 80 000 kronor och det går ju inte för en ideell förening.

Hembygdsföreningen ansökte om lån för att renovera turbinerna med fastigheten som säkerhet hos flera banker, och fick napp hos Ekobanken. Även Riksantikvarieämbetet och länsstyrelsen är nu med och sponsrar renoveringen som beräknas kosta totalt cirka 350 000 kronor.

– Vi har plockat isär och renoverat de antika turbinerna på plats. Vi räknar med att turbinerna kommer att producera cirka 100 000 kilowattimmar per år, vilket är 40 000 mer än vad vår egen anläggning förbrukar, berättar Ola. Nu ska föreningen byta generatorer och koppla upp sig på elnätet. På så sätt kommer de kunna sälja sitt produktionsöverskott och behöver bara köpa när turbinerna inte snurrar. Så kommer investeringen att bidra till både en bättre miljö och en stärkt ekonomi för hembygdsföreningen.

Läs mer på hemsidan: www.vangakvarn.se



**Hela Sverige
ska leva!**

Från norr...

Krokom

För åttonde året i rad anordnade Krokoms byförening under sensommaren Krokomsdagen med olika aktiviteter så som marknad, prisutdelning och utställning. Den här typen av byadagar anordnas av många byalag runt om i landet. Det är ett utmärkt sätt att stärka bygemenskapen, uppmärksamma allt positivt som finns i bygden för såväl besökare som byborna och att få in en slant till föreningslivet.

Vedmora

När E4:an får en ny sträckning i Hudiksvalls kommun har byalaget i Vedmora gjort en satsning för att ta till vara på de nya affärsmöjligheterna. Projektet "Ångersjön" ska bland annat satsa på bensinpump, övernattningsstugor och konferenssal vid Ångersjöns restaurang. Byalaget har fått 418 000 kronor i stöd från EU och planerar att lägga ungefär det dubbla beloppet själva.

Överlida

Folktandvården i Överlida hotas lägga ner och flyttas till Svenljunga. Överlida byalag kommer att agera för att tandklinikerna ska vara kvar i byn.

– Nu får inte landsbygden utarmas mera. Servicen blir sämre om all tandvård flyttas till centralorten. Och vi kommer att uppvakta politiker och agera i den här frågan, berättar Hanna Bengtsson, som är ordförande i byalaget.

Stora Herrestad

Efter tio års sömn har en ny generation väckt liv i Stora Herrestads byalag i Ystads kommun. Efter bara några månader har gruppen vuxit till 53 familjer. Det hela började med en diskussion på Facebook om gemensamt midsommarfirande. Sedan dess har de anordnat loppis, brännbollsturneringar och hoppas få ökat inflytande över byns utveckling.

* Har du berättelser från landet – berätta för andra. Maila oss på info@helasverige.se

...till söder